Zbiór Orzeczeń

WYROK TRYBUNAŁU (piąta izba)

z dnia 23 maja 2019 r.*

Odesłanie prejudycjalne – Środowisko naturalne – Przemieszczanie odpadów w obrębie Unii Europejskiej – Rozporządzenie (WE) nr 1013/2006 – Artykuł 1 ust. 3 lit. d) – Zakres stosowania – Rozporządzenie (WE) nr 1069/2009 – Przemieszczanie produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego

W sprawie C-634/17

mającej za przedmiot wniosek o wydanie, na podstawie art. 267 TFUE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym, złożony przez Verwaltungsgericht Oldenburg (sąd administracyjny w Oldenburgu, Niemcy) postanowieniem z dnia 7 listopada 2017 r., które wpłynęło do Trybunału w dniu 13 listopada 2017 r., w postępowaniu:

ReFood GmbH & Co. KG

przeciwko

Landwirtschaftskammer Niedersachsen,

TRYBUNAŁ (piąta izba),

w składzie: E. Regan, prezes izby, C. Lycourgos (sprawozdawca), E. Juhász, M. Ilešič i I. Jarukaitis, sędziowie,

rzecznik generalny: H. Saugmandsgaard Øe,

sekretarz: R. Schiano, administrator,

uwzględniając pisemny etap postępowania i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 18 października 2018 r.,

rozważywszy uwagi przedstawione:

– w imieniu ReFood GmbH & Co. KG przez J.T. Grubera, Rechtsanwalt,

– W imieniu rządu niderlandzkiego przez M.H.S. Gijzen i M.K. Bulterman, działające w charakterze pełnomocników,

– w imieniu rządu austriackiego przez G. Hessego, działającego w charakterze pełnomocnika,

– w imieniu Komisji Europejskiej przez W. Farrella, M. Noll-Ehlersa, E. Sanfrutos Cano i L. Haasbeek, działających w charakterze pełnomocników,

* Język postępowania: niemiecki.

po zapoznaniu się z opinią rzecznika generalnego na posiedzeniu w dniu 24 stycznia 2019 r.,

wydaje następujący

Wyrok

1 Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy wykładni art. 1 ust. 3 lit. d) rozporządzenia (WE) nr 1013/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 14 czerwca 2006 r. w sprawie przemieszczania odpadów (Dz.U. 2006, L 190, s. 1; sprostowania: Dz.U. 2013, L 334, s. 46, Dz.U. 2015, L 277, s. 61).

2 Wniosek ten został złożony w ramach sporu pomiędzy ReFood GmbH a Landwirtschaftskammer Niedersachsen (izbą rolniczą Dolnej Saksonii, Niemcy) w przedmiocie zgodności z prawem przemieszczania produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego z Niderlandów do Niemiec.

Ramy prawne

Prawo Unii

Rozporządzenie nr 1013/2006

3 Motyw 11 rozporządzenia nr 1013/2006 stanowi:

„Konieczne jest uniknięcie powielania rozporządzenia (WE) nr 1774/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 3 października 2002 r. ustanawiającego przepisy sanitarne dotyczące produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego nieprzeznaczonych do spożycia przez ludzi [(Dz.U. 2002, L 273, s. 1 – wyd. spec. w jęz. polskim, rozdz. 3, t. 37, s. 92)], które już zawiera przepisy dotyczące wszystkich aspektów dotyczących przesyłki, wyboru trasy i przesyłania (gromadzenia, transportu [przewozu], przeładunku, przetwarzania, wykorzystywania, odzyskiwania i unieszkodliwiania, prowadzenia dokumentacji, dokumentów towarzyszących oraz możliwości śledzenia [identyfikowalności]) produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego w obrębie Wspólnoty, do Wspólnoty oraz poza jej obszar”.

4 Artykuł 1 ust. 1–3 rozporządzenia nr 1013/2006 stanowi:

„1. Niniejsze rozporządzenie określa procedury i systemy kontroli w zakresie przemieszczania odpadów, w zależności od pochodzenia, przeznaczenia i trasy przemieszczania odpadów, rodzaju przesyłanych odpadów oraz przewidzianego trybu postępowania z odpadami w miejscu przeznaczenia.

2. Niniejsze rozporządzenie ma zastosowanie do przemieszczania odpadów:

a) pomiędzy państwami członkowskimi na terytorium Wspólnoty […]

[…]

3. Z zakresu stosowania niniejszego rozporządzenia wyłącza się:

[…]

d) przemieszczenia, które podlegają wymogom w zakresie zezwoleń [zatwierdzenia] wynikającym z rozporządzenia […] nr 1774/2002;

[…]”.

5 Artykuł 2 rozporządzenia nr 1013/2006 stanowi:

„Do celów niniejszego rozporządzenia:

1) »odpady« są zdefiniowane zgodnie z art. 1 ust. 1 lit. a) dyrektywy 2006/12/WE [Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 kwietnia 2006 r. w sprawie odpadów (Dz.U. 2006, L 114, s. 9)];

[…]”.

6 Zgodnie z art. 3 tego rozporządzenia, zatytułowanym „Ogólne przepisy proceduralne”:

„1. Procedurze uprzedniego pisemnego zgłoszenia i zgody określonej w przepisach [tytułu II niniejszego rozporządzenia] podlegają przemieszczenia następujących odpadów:

a) jeżeli mają być poddane procesom unieszkodliwiania:

wszystkich odpadów;

b) jeżeli mają być poddane procesom odzysku:
   (i) odpadów wyszczególnionych w załączniku IV, który obejmuje między innymi odpady wyszczególnione w aneksach II i VIII Konwencji bazylejskiej;
   (ii) odpadów wyszczególnionych w załączniku IVA;
   (iii) odpadów niesklasyfikowanych pod żadnym kodem w załączniku III, IIIB, IV lub IVA;
   (iv) mieszanin odpadów niesklasyfikowanych pod żadnym kodem w załączniku III, IIIB, IV lub IVA, chyba że zostały wyszczególnione w załączniku IIIA.

2. Ogólnym obowiązkom w zakresie informowania, określonym w art. 18, podlegają przemieszczenia następujących odpadów przeznaczonych do odzysku, jeżeli ilość przemieszczanych odpadów przekracza 20 kg:

a) odpadów wyszczególnionych w załączniku III lub IIIB;

b) mieszanin, niesklasyfikowanych pod żadnym kodem w załączniku III lub składających się z dwóch lub więcej rodzajów odpadów wymienionych w załączniku III, jeżeli skład tych mieszanin nie utrudnia poddania ich racjonalnemu ekologicznie odzyskowi i mieszaniny te zostały wyszczególnione w załączniku IIIA, zgodnie z art. 58,

[…]”.

Dyrektywa 2008/98

7 Motywy 12 i 13 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/98/WE z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie odpadów oraz uchylającej niektóre dyrektywy (Dz.U. 2008, L 312, s. 3), która uchyliła w szczególności dyrektywę 2006/12, stanowią:

„(12) Rozporządzenie [nr 1774/2002] przewiduje między innymi stosowne kontrole [przepisy] w zakresie zbierania, transportu [przewozu], przetwarzania, wykorzystywania oraz unieszkodliwiania wszelkich produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego, w tym odpadów pochodzenia zwierzęcego, zapobiegając tym samym stwarzaniu przez nie zagrożenia dla zdrowia zwierząt i zdrowia publicznego. Dlatego też konieczne jest wyjaśnienie związku z tym

rozporządzeniem i uniknięcie powielenia przepisów poprzez wyłączenie z zakresu stosowania niniejszej dyrektywy produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego, w przypadku gdy mają one być przeznaczone do zastosowań, które nie uznaje się za działania na odpadach.

(13) W świetle doświadczeń zebranych w trakcie stosowania rozporządzenia […] nr 1774/2002 właściwe jest ścisłe określenie zakresu prawodawstwa dotyczącego odpadów oraz przepisów dotyczących odpadów niebezpiecznych w odniesieniu do produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego uregulowanych rozporządzeniem […] nr 1774/2002. W przypadkach, gdy produkty uboczne pochodzenia zwierzęcego stanowią potencjalne zagrożenie sanitarne, właściwym instrumentem prawnym stosowanym w celu zwalczania tych zagrożeń jest rozporządzenie […] nr 1774/2002 i należy unikać sytuacji, w których przepisy dotyczące odpadów nakładają się na przepisy tego rozporządzenia".

8 Artykuł 2 ust. 2 dyrektywy 2008/98 stanowi:

„Wyłącza się spod stosowania niniejszej dyrektywy, w zakresie, w jakim zostały objęte innymi przepisami wspólnotowymi:

[…]

b) produkty uboczne pochodzenia zwierzęcego, w tym produkty przetworzone objęte rozporządzeniem […] nr 1774/2002, z wyjątkiem tych, które są przewidziane do przekształcenia termicznego, składowania na składowisku lub do wykorzystania w zakładzie produkującym biogaz lub w kompostowni;

[…]".

9 Artykuł 13 rzeczonej dyrektywy, zatytułowany „Ochrona zdrowia ludzkiego i środowiska", stanowi:

„Państwa członkowskie stosują niezbędne środki w celu zapewnienia, aby gospodarowanie odpadami było prowadzone bez narażania zdrowia ludzkiego oraz bez szkody dla środowiska, w szczególności:

a) bez zagrożenia dla wody, powietrza, gleby, roślin lub zwierząt;

b) bez powodowania uciążliwości przez hałas lub zapachy; oraz

c) bez niekorzystnych skutków dla terenów wiejskich lub miejsc o szczególnym znaczeniu".

Uregulowania dotyczące produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego

– Rozporządzenie nr 1774/2002

10 Artykuł 8 rozporządzenia nr 1774/2002, zatytułowany „Wysyłka produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego i produktów przetworzonych do innych państw członkowskich", stanowił w ust. 2, że przyjęcie surowca kategorii 1 lub 2, produktów przetworzonych otrzymanych z takiego surowca oraz przetworzonych białek zwierzęcych wymaga zezwolenia państwa członkowskiego będącego adresatem.

11 Artykuły 10–15, 17 i 18 tego rozporządzenia przewidywały procedurę zatwierdzenia dla zakładów pośrednich kategorii 1–3, składów, spalarni i współspalarni, zakładów przetwórczych kategorii 1 i 2, zakładów tłuszczowych kategorii 2 i 3, wytwórni biogazu i kompostowni, zakładów przetwórczych kategorii 3 oraz wytwórni karmy dla zwierząt domowych i zakładów technicznych.

– Rozporządzenie nr 1069/2009

12 Motywy 5, 6, 29, 57 i 58 rozporządzenia (WE) nr 1069/2009 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 października 2009 r. określającego przepisy sanitarne dotyczące produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego nieprzeznaczonych do spożycia przez ludzi i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1774/2002 (rozporządzenia o produktach ubocznych pochodzenia zwierzęcego) (Dz.U. 2009, L 300, s. 1), stanowią:

„(5) Wspólnotowe przepisy sanitarne dotyczące gromadzenia, przewozu, manipulowania, obróbki, przekształcania, przetwarzania, składowania, wprowadzania do obrotu, rozprowadzania, stosowania lub usuwania produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego powinny być ujęte w spójne i kompletne ramy.

(6) Zasady [Owe przepisy] ogólne powinny być proporcjonalne do zagrożenia stwarzanego przez produkty uboczne pochodzenia zwierzęcego dla zdrowia ludzi i zwierząt przy czynnościach dokonywanych przez podmioty na różnych etapach łańcucha – od ich gromadzenia do ich wykorzystania lub usuwania. W zasadach [przepisach] powinno się również uwzględnić zagrożenie dla środowiska związane z powyższymi operacjami. Ramy wspólnotowe powinny obejmować przepisy sanitarne dotyczące, w stosownych przypadkach, wprowadzania produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego do obrotu, w tym handlu wewnątrzwspólnotowego tymi produktami oraz przywozu tych produktów.

[…]

(29) Produkty uboczne pochodzenia zwierzęcego i produkty pochodne należy sklasyfikować w trzech kategoriach, odpowiadających zagrożeniu dla zdrowia ludzi i zwierząt, na podstawie ocen ryzyka. Produkty uboczne pochodzenia zwierzęcego i produkty pochodne stanowiące wysokie zagrożenie powinny być stosowane wyłącznie poza łańcuchem paszowym, natomiast ich użycie stanowiące niższe zagrożenie powinno być dozwolone przy zachowaniu bezpiecznych warunków.

[…]

(57) Ze względu na spójność prawodawstwa wspólnotowego niezbędne jest wyjaśnienie związku między przepisami niniejszego rozporządzenia a prawodawstwem wspólnotowym w zakresie odpadów. […]

(58) Należy ponadto zapewnić, aby produkty uboczne pochodzenia zwierzęcego zmieszane z odpadami niebezpiecznymi lub zanieczyszczone odpadami niebezpiecznymi, wymienionymi w decyzji Komisji 2000/532/WE z dnia 3 maja 2000 r. zastępującej decyzję 94/3/WE ustanawiającą wykaz odpadów zgodnie z art. 1 lit. a) dyrektywy Rady 75/442/EWG w sprawie odpadów oraz decyzję Rady 94/904/WE ustanawiającą wykaz odpadów niebezpiecznych zgodnie z art. 1 ust. 4 dyrektywy Rady 91/689/EWG w sprawie odpadów niebezpiecznych [(Dz.U. 2000, L 226, s. 3 – wyd. spec. w jęz. polskim, rozdz. 15, t. 5, s. 151)] były […] wysyłane między państwami członkowskimi wyłącznie zgodnie z rozporządzeniem […] nr 1013/2006. […]”.

13 Artykuł 1 rozporządzenia nr 1069/2009 przewiduje:

„Niniejsze rozporządzenie ustanawia przepisy w zakresie zdrowia ludzi i zwierząt dla produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego oraz produktów pochodnych, w celu zapobieżenia zagrożeniu stwarzanemu przez te produkty dla zdrowia ludzi i zwierząt oraz zminimalizowania tego zagrożenia, a w szczególności w celu ochrony bezpieczeństwa łańcucha żywnościowego i paszowego.”.

14 Artykuł 2 ust. 2 tego rozporządzenia stanowi:

„Przepisów niniejszego rozporządzenia nie stosuje się w odniesieniu do następujących produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego:

[…]

g) odpadów gastronomicznych, chyba że:

[…]

(iii) są przeznaczone do przetworzenia za pomocą sterylizacji ciśnieniowej lub do przetworzenia metodami, o których mowa w art. 15 ust. 1 akapit pierwszy lit. b), lub też do przekształcenia w biogaz lub do kompostowania;

[…]”.

15 Artykuł 3 wspomnianego rozporządzenia stanowi:

„Do celów niniejszego rozporządzenia mają zastosowanie następujące definicje:

[…]

11) »podmiot« oznacza osobę fizyczną lub prawną, pod której faktyczną kontrolą pozostaje produkt uboczny pochodzenia zwierzęcego lub produkt pochodny, w tym również przewoźników, handlowców i użytkowników;

[…]”.

16 Zgodnie z art. 8 rozporządzenia nr 1069/2009, zatytułowanym „Materiał kategorii 1”:

„Materiał kategorii 1 obejmuje następujące produkty uboczne pochodzenia zwierzęcego:

[…]

f) odpady gastronomiczne pochodzące ze środków przewozu międzynarodowego;

[…]”.

17 Artykuł 10 tego rozporządzenia, zatytułowany „Materiał kategorii 3” stanowi:

„Materiał kategorii 3 obejmuje następujące produkty uboczne pochodzenia zwierzęcego:

[…]

p) odpady gastronomiczne, inne niż te, o których mowa w art. 8 lit. f)”.

18 Zgodnie z art. 21 rozporządzenia nr 1069/2009, zatytułowanym „Gromadzenie, określenie kategorii oraz przewóz”:

„1. Podmioty gromadzą, określają i przewożą produkty uboczne pochodzenia zwierzęcego bez nieuzasadnionej zwłoki, w warunkach, które zapobiegają powstaniu zagrożenia dla zdrowia ludzi i zwierząt.

2. Podmioty zapewniają, aby produktom ubocznym pochodzenia zwierzęcego i produktom pochodnym podczas przewozu towarzyszył dokument handlowy lub, jeśli jest to wymagane przez niniejsze rozporządzenie lub środek przyjęty zgodnie z ust. 6, świadectwo zdrowia.

[…]

3. Towarzyszące produktom ubocznym pochodzenia zwierzęcego i produktom pochodnym podczas przewozu dokumenty handlowe i świadectwa zdrowia zawierają co najmniej informację o pochodzeniu, miejscu przeznaczenia i ilości takich produktów oraz opis produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego lub produktów pochodnych i ich oznaczenia, jeśli takie oznaczenie jest wymagane przez niniejsze rozporządzenie.

[…]

4. Podmioty zbierają, przewożą i usuwają odpady gastronomiczne kategorii 3 zgodnie z krajowymi środkami przewidzianymi w art. 13 dyrektywy [2008/98].

[…]”.

19 Artykuł 22 tego rozporządzenia, zatytułowany „Identyfikowalność”, stanowi:

„1. Podmioty wysyłające, przewożące lub przyjmujące produkty uboczne pochodzenia zwierzęcego lub produkty pochodne prowadzą rejestr wysyłek i powiązanych dokumentów handlowych lub świadectw zdrowia.

[…]

2. Podmioty, o których mowa w ust. 1, posiadają systemy i procedury umożliwiające zidentyfikowanie:

a) innych podmiotów, do których ich produkty uboczne pochodzenia zwierzęcego lub produkty pochodne zostały dostarczone; oraz

b) podmiotów, od których zostały one dostarczone.

[…]”.

20 Artykuł 23 wspomnianego rozporządzenia, zatytułowany „Rejestracja podmiotów, przedsiębiorstw i zakładów”, przewiduje w ust. 1 i 2:

„1. W celu rejestracji podmioty:

a) przed rozpoczęciem działalności powiadamiają właściwy organ o wszystkich przedsiębiorstwach lub zakładach, które podlegają ich kontroli, które biorą udział na jakimkolwiek etapie w produkcji, przewozie, obróbce, przetwarzaniu, składowaniu, wprowadzaniu do obrotu, dystrybucji, użyciu lub usuwaniu produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego lub produktów pochodnych;

b) informują właściwy organ o:
   (i) kategorii stosowanych produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego lub produktów pochodnych podlegających ich kontroli;
   (ii) charakterze czynności wykonywanych z wykorzystaniem produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego lub produktów pochodnych jako materiału wyjściowego.

2. Podmioty dostarczają właściwemu organowi aktualnych informacji na temat wszelkich znajdujących się pod ich kontrolą przedsiębiorstw lub zakładów, o których mowa w akapicie pierwszym lit. a), w tym o jakiejkolwiek istotnej zmianie działalności, takiej jak każdy przypadek zamknięcia istniejącego przedsiębiorstwa lub zakładu".

21 Artykuł 24 tego rozporządzenia, zatytułowany „Zatwierdzenie przedsiębiorstw lub zakładów", stanowi w ust. 1:

„Podmioty zapewniają, aby kontrolowane przez nie przedsiębiorstwa lub zakłady były zatwierdzane przez właściwy organ, któremu podlega miejsce, w którym przedsiębiorstwa te lub zakłady wykonują jedną lub więcej z następujących czynności:

[…]".

22 Artykuł 41 rozporządzenia nr 1069/2009, zatytułowany „Przywóz i tranzyt", stanowi w ust. 2:

„W drodze odstępstwa od ust. 1 przywóz i tranzyt:

[…]

b) produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego lub produktów pochodnych zmieszanych z jakimkolwiek odpadem uznanym za niebezpieczny w decyzji [2000/532] lub zanieczyszczone nim, odbywa się zgodnie z wymogami rozporządzenia […] nr 1013/2006.

[…]".

23 Artykuł 43 rozporządzenia nr 1069/2009, zatytułowany „Wywóz", stanowi w ust. 5:

„W drodze odstępstwa od ust. 3 i 4 wywóz:

[…]

b) produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego lub produktów pochodnych zmieszanych z jakimkolwiek odpadem uznanym za niebezpieczny w decyzji [2000/532] lub zanieczyszczone nim, odbywa się zgodnie z wymogami rozporządzenia nr 1013/2006".

24 Zgodnie z art. 48 rozporządzenia nr 1069/2009, zatytułowanym „Kontrole wysyłek do innych państw członkowskich":

„1. Jeśli podmiot ma zamiar wysłać materiał kategorii 1, kategorii 2 oraz mączkę mięsno-kostną lub tłuszcz zwierzęcy pochodzący z materiałów kategorii 1 i kategorii 2 do innego państwa członkowskiego, informuje o tym właściwy organ państwa członkowskiego pochodzenia oraz właściwy organ państwa członkowskiego przeznaczenia.

Właściwy organ państwa członkowskiego przeznaczenia podejmuje po złożeniu wniosku przez dany podmiot, w określonym terminie decyzję:

a) o odmowie przyjęcia wysyłki;

b) o bezwarunkowym przyjęciu wysyłki; lub

c) o przyjęciu wysyłki pod następującymi warunkami:
   (i) jeśli produkty pochodne nie przeszły sterylizacji ciśnieniowej, muszą jej zostać poddane; lub

(ii) produkty uboczne pochodzenia zwierzęcego lub produkty pochodne muszą spełniać warunki dotyczące wysyłek, które są uzasadnione ochroną zdrowia ludzi i zwierząt, aby zapewnić zgodne z niniejszym rozporządzeniem traktowanie produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego i produktów pochodnych.

2. Wzory składanych przez podmioty wniosków, o których mowa w ust. 1, mogą zostać przyjęte zgodnie z procedurą regulacyjną, o której mowa w art. 52 ust. 3.

[…]

6. W drodze odstępstwa od ust. 1–5 przedmiotowe produkty uboczne pochodzenia zwierzęcego lub produkty pochodne, które zostały wymieszane z jakimkolwiek odpadem uznanym za niebezpieczny w decyzji [2000/532] lub zanieczyszczone nim, są wysyłane do innych państw członkowskich jedynie na warunkach spełniających wymogi rozporządzenia […] nr 1013/2006.

[…]".

25 Artykuł 54 rozporządzenia nr 1069/2009 brzmi następująco:

„Rozporządzenie […] nr 1774/2002 traci moc ze skutkiem od dnia 4 marca 2011 r.

Odesłania do rozporządzenia […] nr 1774/2002 interpretuje się jako odesłania do niniejszego rozporządzenia […]".

– Rozporządzenie nr 142/2011

26 Rozporządzenie Komisji (UE) nr 142/2011 z dnia 25 lutego 2011 r. w sprawie wykonania rozporządzenia [nr 1069/2009] oraz w sprawie wykonania dyrektywy Rady 97/78/WE w odniesieniu do niektórych próbek i przedmiotów zwolnionych z kontroli weterynaryjnych na granicach w myśl tej dyrektywy (Dz.U. 2011, L 54, s. 1) ustanawia szczegółowe zasady [przepisy] regulujące w szczególności użytkowanie i usuwanie produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego i produktów pochodnych, gromadzenie, przewóz, identyfikację i identyfikowalność tych produktów ubocznych i produktów, rejestrację i zatwierdzanie przedsiębiorstw i zakładów, wprowadzanie do obrotu, przywóz, tranzyt i wywóz tych produktów ubocznych i produktów oraz procedury kontroli urzędowych.

Prawo niemieckie

27 Gesetz zur Ausführung der Verordnung (EG) Nr. 1013/2006 des Europäischen Parlaments und des Rates vom 14. Juni 2006 über die Verbringung von Abfällen und des Basler Übereinkommens (ustawa w sprawie wykonania rozporządzenia nr 1013/2006 i Konwencji bazylejskiej o kontroli transgranicznego przemieszczania i usuwania odpadów) z dnia 19 lipca 2007 r. (BGBl. 2007 I, s. 1462) w § 13 przewiduje, że stanowi, że właściwy organ może w przypadku nielegalnego przemieszczania, w odniesieniu do którego nie dokonano zgłoszenia zgodnie z rozporządzeniem nr 1013/2006, wydać niezbędne nakazy w celu przestrzegania obowiązku przejęcia przewidzianego w art. 24 ust. 2 akapit pierwszy lit. b) tego rozporządzenia, aby zagwarantować, że sporne odpady zostaną przejęte przez osobę, która była zobowiązana do dokonania tego zgłoszenia na podstawie art. 2 pkt 15 tego rozporządzenia.

Postępowanie główne i pytania prejudycjalne

28 ReFood prowadzi w Niemczech działalność polegającą na przemieszczaniu resztek gastronomicznych, w tym produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego.

29 W dniu 7 kwietnia 2014 r. pojazd ciężarowy prowadzony przez pracownika ReFood i załadowany produktami ubocznymi pochodzenia zwierzęcego kategorii 3 w rozumieniu rozporządzenia nr 1069/2009, zebranymi w Niderlandach, został poddany kontroli przez policję niemiecką podczas przewozu tych produktów do zakładu ReFood znajdującego się w Niemczech, gdzie miały one zostać ponownie przetworzone w procesie odzysku w wytwórni biogazu znajdującej się również w Niemczech.

30 Izba rolnicza Dolnej Saksonii nakazała ReFood odesłanie przedmiotowego ładunku do Niderlandów ze względu na to, że spółka ta nie zastosowała się do procedury zgłoszenia przewidzianej w art. 3 ust. 1 lit. b) rozporządzenia nr 1013/2006.

31 W dniu 16 lipca 2014 r. spółka ReFood wniosła skargę do sądu odsyłającego w celu podważenia zgodności z prawem nakazu wydanego przez izbę rolniczą Dolnej Saksonii. Zdaniem ReFood dokonane przemieszczanie produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego nie było objęte zakresem stosowania rozporządzenia nr 1013/2006, w związku z czym przewidziany w tym rozporządzeniu obowiązek zgłoszenia nie miał do niej zastosowania.

32 Sąd ów zastanawia się, czy owo przemieszczanie wchodzi w zakres tego zakresu stosowania, czy też jest z niego wyłączone na mocy art. 1 ust. 3 lit. d) wspomnianego rozporządzenia. Ani orzecznictwo Trybunału, ani prace przygotowawcze nad tym rozporządzeniem nie pozwalają na udzielenie odpowiedzi na to pytanie. Możliwe jest dokonanie kilku wykładni tego przepisu.

33 Po pierwsze, art. 1 ust. 3 lit. d) rozporządzenia nr 1013/2006 można, jak podnosi ReFood i pomimo tego, co wynika z brzmienia tego przepisu, interpretować jako wykluczający w sposób bezwarunkowy z zakresu stosowania tego rozporządzenia wszelkie przemieszczanie objęte rozporządzeniem nr 1069/2009, które uchyliło i zastąpiło rozporządzenie nr 1774/2002. Jednakże zdaniem sądu odsyłającego, gdyby taka wykładnia miałaby być stosowana, nie byłyby zapewnione jednolite przetwarzanie i unieszkodliwianie produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego i harmonizacja kontroli w ramach Unii Europejskiej, ponieważ państwa członkowskie, zgodnie z rozporządzeniem nr 1069/2009, podlegają jedynie obowiązkowi unikania ryzyka dla zdrowia ludzi i zwierząt oraz zapewnienia skutecznego systemu gromadzenia i skutecznego unieszkodliwiania produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego.

34 Po drugie, art. 1 ust. 3 lit. d) rozporządzenia nr 1013/2006 można interpretować w ten sposób, że z zakresu stosowania tego rozporządzenia są wyłączone na podstawie tego przepisu jedynie przemieszczenia produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego objęte przepisami proceduralnymi równoważnymi przepisom przewidzianym w tym rozporządzeniu lub od nich surowszymi. Zdaniem sądu odsyłającego z tego wyłączenia mogłyby więc korzystać przemieszczanie odpadów gastronomicznych kategorii 3 z uwzględnieniem przepisów rozporządzenia nr 142/2011.

35 Po trzecie, art. 1 ust. 3 lit. d) rozporządzenia nr 1013/2006 można, jak utrzymuje izba rolnicza Dolnej Saksonii, interpretować w ten sposób, że z zakresu stosowania tego rozporządzenia są wyłączone na podstawie tego przepisu jedynie przemieszczenia produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego wymagające zatwierdzenia na podstawie art. 48 ust. 1 rozporządzenia nr 1069/2009. Sąd odsyłający podkreśla, że taka wykładnia mogłaby jednak doprowadzić do sprzeczności nie do przezwyciężenia. Zdaniem sądu odsyłającego wymogi przewidziane we wspomnianym art. 48 dotyczą bowiem zasadniczo jedynie materiału kategorii 1 i 2, a zatem wyłączenie z zakresu stosowania rozporządzenia nr 1013/2006, przewidziane w art. 1 ust. 3 lit. d) tego rozporządzenia, nie ma zastosowania do produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego kategorii 3. Wynikałoby z tego, że transgraniczne przemieszczanie tych produktów ubocznych, najmniej niebezpiecznych, nadal podlegałoby co do zasady bardziej rygorystycznym wymogom rozporządzenia nr 1013/2006, podczas gdy przemieszczanie produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego, bardziej niebezpiecznych, kategorii 1 i 2, podlegałoby, z zastrzeżeniem wyjątków, wyłącznie rozporządzeniu nr 1069/2009.

36 Sąd odsyłający podkreśla w tym względzie, że art. 48 ust. 6 rozporządzenia nr 1069/2009 wyraźnie wymaga stosowania rozporządzenia nr 1013/2006, czyli wymogów na najwyższym poziomie, jedynie w odniesieniu do przemieszczania produktów ubocznych kategorii 1 i 2 oraz niektórych produktów pochodnych, które zostały wymieszane z odpadami uznanymi za niebezpieczne lub które zostały zanieczyszczone takimi odpadami. Może zatem wydawać się niesłuszne, by zastosować system przewidziany w tym ostatnim rozporządzeniu również do transgranicznego przewozu produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego kategorii 3, które nie zostały zanieczyszczone odpadami niebezpiecznymi.

37 W tej sytuacji Verwaltungsgericht Oldenburg (sąd administracyjny w Oldenburgu) postanowił zawiesić postępowanie i zwrócić się do Trybunału z następującymi pytaniami prejudycjalnymi:

„1) Czy [art. 1 ust. 3 lit. d) rozporządzenia nr 1013/2006] należy [interpretować] jako wyłączenie z zakresu jego stosowania wszystkich przemieszczeń podlegających zgodnie z art. 2 rozporządzenia nr 1069/2009 zakresowi stosowania tego ostatniego rozporządzenia?

2) W przypadku udzielenia odpowiedzi przeczącej na pytanie pierwsze:

Czy omawiany przepis należy interpretować w rozumieniu wyłączenia z zakresu zastosowania tego rozporządzenia przemieszczeń, dla których zgodnie z rozporządzeniem nr 1069/2009, w związku z rozporządzeniem [nr 142/2011,] istnieją zasady dotyczące gromadzenia, przewozu, identyfikacji i identyfikowalności?

3) W wypadku odpowiedzi przeczącej na pytanie drugie:

Czy omawiany przepis należy interpretować w rozumieniu wyłączenia z zakresu zastosowania tego rozporządzenia tylko takich przemieszczeń, które stanowią wymagającą zezwolenia wysyłkę, o której mowa w art. 48 ust. 1 rozporządzenia nr 1069/2009?”.

W przedmiocie pytań prejudycjalnych

38 Poprzez trzy pytania, które należy rozpatrzyć łącznie, sąd odsyłający dąży w istocie do ustalenia, czy art. 1 ust. 3 lit. d) rozporządzenia nr 1013/2006 należy interpretować w ten sposób, że z zakresu stosowania tego rozporządzenia są wyłączone na podstawie tego przepisu wszystkie przemieszczenia produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego objęte rozporządzeniem nr 1069/2009, czy jedynie niektóre z tych przemieszczeń, spełniające szczególne warunki nałożone przez to rozporządzenie.

39 Na wstępie należy podkreślić, że produkty uboczne pochodzenia zwierzęcego będące przedmiotem postępowania przed sądem krajowym są odpadami gastronomicznymi z Niderlandów, które mają być ponownie przetworzone w Niemczech w procesie odzysku w zakładzie produkującym biogaz. Zgodnie z art. 2 ust. 2 lit. g) ppkt (iii) rozporządzenia nr 1069/2009 owe produkty uboczne są objęte zakresem stosowania tego rozporządzenia. Zgodnie z art. 10 lit. p) wspomnianego rozporządzenia stanowią one materiały kategorii 3, przy czym – jak wynika z motywu 29 i z lektury całości tego rozporządzenia – produkty uboczne pochodzenia zwierzęcego należące do tej kategorii są uważane za mniej niebezpieczne. Ponadto z postanowienia odsyłającego można wywnioskować, że produkty uboczne pochodzenia zwierzęcego będące przedmiotem postępowania głównego stanowią również odpady w rozumieniu art. 2 pkt 1 rozporządzenia nr 1013/2006 – odsyłającego do definicji zawartej w art. 1 ust. 1 lit. a) dyrektywy 2006/12, obecnie art. 3 pkt 1 dyrektywy 2008/98 – które, gdyby były objęte zakresem stosowania tego rozporządzenia, należałyby do kategorii odpadów podlegających procedurze zgłoszenia i uprzedniej zgody przewidzianej w art. 3 ust. 1 tego rozporządzenia, nie zaś do kategorii, o których mowa w art. 3 ust. 2 tego rozporządzenia, w odniesieniu do których jest wymagana jedynie procedura uprzedniego informowania. W tym względzie należy jeszcze zauważyć, że z wyjątkiem kategorii odpadów wymienionych w tym ostatnim przepisie, które nie mają znaczenia w niniejszym

przypadku, rozporządzenie nr 1013/2006 poddaje przemieszczanie odpadów z jednego państwa członkowskiego do drugiego wymogom co do zasady bardziej wiążącym niż rozporządzenie nr 1069/2009, jak zauważył rzecznik generalny w pkt 65 opinii.

40 W celu ustalenia, czy przeniesienie z Niderlandów do Niemiec produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego będącego przedmiotem postępowania głównego jest wyłączone z zakresu stosowania rozporządzenia nr 1013/2006, zgodnie z art. 1 ust. 3 lit. d) tego rozporządzenia, należy przypomnieć, że wyłączenie przewidziane w tym przepisie ma zastosowanie do „przemieszcze[ń], które podlegają wymogom w zakresie zatwierdzenia wynikającym z rozporządzenia […] nr 1774/2002", przy czym zawarte w ten sposób odesłanie do rozporządzenia nr 1774/2002 należy rozumieć zgodnie z art. 54 rozporządzenia nr 1069/2009 jako odesłanie do tego ostatniego rozporządzenia, które uchyliło rozporządzenie nr 1774/2002.

41 W celu dokonania wykładni art. 1 ust. 3 lit. d) rozporządzenia nr 1013/2006 należy w pierwszej kolejności zauważyć, że pomimo brzmienia tego przepisu żaden przepis rozporządzenia nr 1774/2002 nie uzależniał przewozu lub przemieszczania produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego od „zatwierdzenia". I tak, po pierwsze, art. 8 rozporządzenia nr 1774/2002 uzależniał wysyłkę, z jednego państwa członkowskiego do drugiego, produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego kategorii 1 i 2 oraz produktów przetworzonych z materiałów kategorii 1 i 2 oraz przetworzonego białka zwierzęcego do „zezwolenia" państwa członkowskiego będącego odbiorcą, natomiast takie zezwolenie nie jest wymagane dla przewozu produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego kategorii 3. Po drugie, obowiązek uzyskania „zatwierdzenia", o którym mowa w art. 10–15, 17 i 18 rozporządzenia nr 1774/2002, dotyczył przedsiębiorstw pośrednich, składów, spalarni i współspalarni, zakładów przetwórczych, zakładów tłuszczowych, wytwórni biogazu i kompostowni, wytwórni karmy dla zwierząt domowych i zakładów technicznych.

42 Podobnie, choć art. 21–23 rozporządzenia nr 1069/2009 przewidują szereg szczególnych obowiązków wobec przewoźników produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego, w szczególności obowiązek rejestracji we właściwym organie, to działalność przewozowa nie podlega procedurze zatwierdzenia. Zatem art. 24 tego rozporządzenia, nakładający na podmioty prowadzące zakłady lub wytwórnie wykonujące jeden z rodzajów działalności obowiązek uzyskania zatwierdzenia, nie ma zastosowania do działalności przewozowej. Ponadto, choć art. 48 ust. 1 tego rozporządzenia uzależnia wysyłkę z jednego państwa członkowskiego do drugiego materiałów kategorii 1 i 2 oraz niektórych produktów pochodnych z tych materiałów od zgody właściwego organu państwa członkowskiego będącego adresatem, to przepis ten nie przewiduje procedury „zatwierdzenia".

43 W tym ostatnim względzie art. 48 ust. 2 tego samego rozporządzenia odsyła co prawda w niemieckiej wersji językowej do wniosków o „zatwierdzenie", o których mowa w ust. 1 tego artykułu (*Anträgen auf Zulassung*). Niemniej jednak w innych wersjach językowych wspomnianego art. 48 ust. 2, w szczególności w wersjach greckiej, angielskiej, francuskiej, włoskiej i niderlandzkiej, mowa jest o „wzorach wniosków", o których mowa w ust. 1 tego artykułu. Tymczasem zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Trybunału w przypadku rozbieżności między różnymi wersjami językowymi przepisu prawa Unii sformułowania użytego w jednej z tych wersji nie można traktować jako jedynej podstawy jego wykładni lub przyznawać mu pierwszeństwa względem innych wersji (zob. podobnie wyrok z dnia 24 stycznia 2019 r., Balandin i in., C-477/17, EU:C:2019:60, pkt 31 i przytoczone tam orzecznictwo).

44 W drugiej kolejności należy podkreślić, że z motywu 11 rozporządzenia nr 1013/2006 wynika, iż wyłączenie z zakresu stosowania tego rozporządzenia przewidziane w jego art. 1 ust. 3 lit. d) ma na celu uniknięcie powielania rozporządzenia nr 1774/2002, które zawiera już przepisy dotyczące wszystkich aspektów wysyłki, wyboru trasy i przesyłania, w tym przewozu, produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego w obrębie Unii, do Unii oraz poza jej obszar (zob. podobnie wyrok z dnia 1 marca 2007 r., KVZ retec, C-176/05, EU:C:2007:123, pkt 47).

45 Motyw ten należy interpretować z uwzględnieniem zmian w prawodawstwie Unii mającym zastosowanie do produktów ubocznych i produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego od momentu przyjęcia rozporządzenia nr 1013/2006, którym to zmianom towarzyszył wzrost spójności między tymi różnymi ustawodawstwami.

46 W tym względzie należy zauważyć, po pierwsze, że dyrektywa 2006/12, obowiązująca w dniu przyjęcia rozporządzenia nr 1013/2006, została uchylona i zastąpiona dyrektywą 2008/98. Tymczasem, jak wynika w istocie z motywów 12 i 13 tej ostatniej dyrektywy, prawodawca Unii uznał, że rozporządzenie nr 1774/2002 przewidywało proporcjonalne przepisy, w szczególności w odniesieniu do przewozu wszystkich produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego, w tym odpadów pochodzenia zwierzęcego, pozwalające uniknąć sytuacji, w której odpady te stwarzają zagrożenie dla zdrowia ludzi i zwierząt, i uznał, w świetle doświadczeń zdobytych przy stosowaniu tego rozporządzenia, że w przypadkach, kiedy owe produkty uboczne stwarzają potencjalne zagrożenia dla zdrowia, instrument prawny właściwy dla tego rodzaju ryzyka stanowiło co do zasady to samo rozporządzenie, wobec czego należało uniknąć powielania zasad, a także ich niepotrzebnego nakładania się na siebie w odniesieniu do przepisów dotyczących odpadów, poprzez wykluczenie z zakresu stosowania dyrektywy 2008/98 produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego, w sytuacji gdy produkty te są przeznaczone do zastosowań, które nie są uważane za operacje przetwarzania odpadów.

47 I tak art. 2 ust. 2 lit. b) dyrektywy 2008/98 wyklucza produkty uboczne pochodzenia zwierzęcego, w tym produkty przetworzone objęte rozporządzeniem nr 1774/2002, z zakresu stosowania tej dyrektywy, z jednym wyjątkiem, obejmującym produkty przeznaczone do spalania, składowania lub wykorzystania w wytwórni biogazu lub kompostowni, wyrażając w ten sposób wolę prawodawcy Unii, aby wyłączyć co do zasady produkty uboczne pochodzenia zwierzęcego z zakresu stosowania przepisów dotyczących odpadów.

48 Po drugie, jak wskazano w pkt 40 niniejszego wyroku, rozporządzenie nr 1774/2002 zostało uchylone i zastąpione rozporządzeniem nr 1069/2009.

49 Jak wynika z motywów 5 i 6 tego ostatniego rozporządzenia, zmierza ono z jednej strony do ustanowienia spójnych i kompletnych przepisów sanitarnych mających zastosowanie w szczególności do przewozu produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego, proporcjonalnych do zagrożenia stwarzanego przez produkty uboczne pochodzenia zwierzęcego dla zdrowia ludzi i zwierząt przy czynnościach dokonywanych przez podmioty na różnych etapach łańcucha – od ich gromadzenia do ich wykorzystania lub usuwania – oraz uwzględniających ryzyko dla środowiska związane z różnymi czynnościami. Z drugiej strony, jak wynika z motywów 57 i 58 rozporządzenia nr 1069/2009, ma ono również na celu, w trosce o spójność prawodawstwa Unii, wyjaśnienie wzajemnych oddziaływań pomiędzy przepisami tego rozporządzenia a prawodawstwem Unii dotyczącym odpadów, w szczególności rozporządzeniem nr 1013/2006, w odniesieniu do wywozu, przywozu i przemieszczania między dwoma państwami członkowskimi produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego.

50 W trosce o zachowanie proporcjonalności i spójności rozporządzenie nr 1069/2009 ustanowiło reguły proporcjonalne do zagrożeń związanych z przewozem różnych kategorii produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego w zależności od ich niebezpiecznego charakteru, wprowadzając mniej surowe reguły w odniesieniu do przewozu produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego kategorii 3 ze względu na stopień niebezpieczności ich charakteru, zaś stosowanie najsurowszych przepisów przewidzianych w rozporządzeniu nr 1013/2006, zostało zarezerwowane dla przemieszczania najbardziej niebezpiecznych odpadów.

51 I tak, jeśli chodzi o przewóz produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego kategorii 3 z jednego państwa członkowskiego do drugiego, oprócz ogólnych obowiązków w zakresie identyfikowalności produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego i rejestracji podmiotów, przewidzianych w jego art. 22 i 23, rozporządzenie nr 1069/2009, ogranicza się w istocie do ustanowienia w art. 21 ust. 2, że

podmioty zapewnią, aby produktom ubocznym podczas przewozu towarzyszył dokument handlowy lub, w pewnych wypadkach, świadectwo zdrowia. W art. 21 ust. 4 tego rozporządzenia dodaje się, że podmioty przewożą odpady gastronomiczne kategorii 3 zgodnie z krajowymi środkami przewidzianymi w art. 13 dyrektywy 2008/98, który stanowi, że państwa członkowskie stosują niezbędne środki w celu zapewnienia, aby gospodarowanie odpadami było prowadzone bez narażania zdrowia ludzkiego i środowiska naturalnego.

52 Natomiast, jeśli chodzi o materiały kategorii 1 lub 2 oraz niektóre produkty pochodne powstałe z tych materiałów, art. 48 ust. 1 rozporządzenia nr 1069/2009 przewiduje, że wysyłka z jednego państwa członkowskiego do drugiego wymaga zezwolenia właściwego organu państwa członkowskiego będącego adresatem.

53 Artykuł 48 ust. 6 wspomnianego rozporządzenia dodaje, że w drodze odstępstwa od ust. 1–5 tego artykułu produkty uboczne pochodzenia zwierzęcego lub produkty pochodne, o których mowa w tych ustępach, czyli głównie materiały kategorii 1 i 2 oraz niektóre produkty pochodne powstałe z tych materiałów, które zostały wymieszane z jakimkolwiek odpadem uznanym za niebezpieczny w decyzji 2000/532 lub zanieczyszczone nim, są wysłane do innych państw członkowskich wyłącznie z zastrzeżeniem przepisów rozporządzenia nr 1013/2006.

54 Podobnie art. 41 ust. 2 lit. b) i art. 43 ust. 5 lit. b) rozporządzenia nr 1069/2009 przewidują, odpowiednio, że przywóz i tranzyt z jednej strony, a z drugiej strony wywóz produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego lub produktów pochodnych zmieszanych z takim odpadem niebezpiecznym lub zanieczyszczonych nim odbywa się zgodnie z wymogami rozporządzenia nr 1013/2006.

55 Tak więc z wykładni a contrario art. 41 ust. 2 lit. b), art. 43 ust. 5 lit. b) i art. 48 ust. 6 rozporządzenia nr 1069/2009 wynika, że poza przypadkami wyraźnie wskazanymi w tych przepisach przemieszczanie produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego nie jest objęte zakresem stosowania rozporządzenia nr 1013/2006. Taka sytuacja ma miejsce w szczególności w przypadku przewozu z jednego państwa członkowskiego do drugiego odpadów gastronomicznych kategorii 3.

56 Z rozważań przedstawionych w pkt 49–55 niniejszego wyroku wynika, że prawodawca Unii zamierzał w rozporządzeniu nr 1069/2009, przyjętym po rozporządzeniu nr 1013/2006, ustanowić całościowe ramy prawne mające zastosowanie do przewozu produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego i wyłączyć – z zastrzeżeniem wyraźnie ustanowionego odstępstwa – przemieszczanie produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego, które one obejmują, z zakresu stosowania rozporządzenia nr 1013/2006.

57 Natomiast art. 1 ust. 3 lit. d) rozporządzenia nr 1013/2006 nie może być interpretowany w ten sposób, że po pierwsze, przemieszczanie produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego jest wyłączone z zakresu stosowania tego rozporządzenia tylko w takim zakresie, w jakim podlega przepisom proceduralnym równorzędnym lub bardziej rygorystycznym niż przewidziane w tym rozporządzeniu.

58 Oprócz tego, że taka interpretacja mogłaby stanowić dla podmiotów źródło niepewności prawnej ze względu na trudności w niezbitym stwierdzeniu, czy dane przemieszczanie produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego jest objęte tymi przepisami, prowadziłaby ona bowiem do poddania przewozu wszystkich produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego przepisom co najmniej równie rygorystycznym jak przepisy przewidziane w rozporządzeniu nr 1013/2006. Taka wykładnia nie uwzględnia zatem logiki ustanowionej przez rozporządzenie nr 1069/2009, polegającej – jak wynika z pkt 49–55 niniejszego wyroku – na ustanowieniu przepisów proporcjonalnych do zagrożeń związanych z przewozem różnych kategorii produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego w zależności od ich niebezpiecznego charakteru, które – z wyjątkiem sytuacji, kiedy chodzi o najbardziej niebezpieczne odpady – nie odpowiadają przepisom zawartym w rozporządzeniu nr 1013/2006 i nie są tak surowe jak one.

59 Ponadto, choć wykładnia ta odpowiada początkowemu brzmieniu art. 1 ust. 3 lit. d) rozporządzenia nr 1013/2006, tak jak został on sformułowany w projekcie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie przemieszczania odpadów przedstawionym przez Komisję [COM(2003) 379 final], który przewidywał, że przemieszczanie odpadów objęte rozporządzeniem nr 1774/2002 było wyłączone z zakresu stosowania tego projektu propozycji tylko w takim zakresie, w jakim podlegało analogicznym lub bardziej rygorystycznym przepisom proceduralnym, to jednak należy stwierdzić, że sformułowanie to nie zostało przyjęte w tekście końcowym tego przepisu.

60 Z drugiej strony art. 1 ust. 3 lit. d) rozporządzenia nr 1013/2006 nie można też interpretować w ten sposób, że na podstawie tego przepisu jest wyłączone z zakresu zastosowania tego rozporządzenia jedynie przemieszczanie produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego objęte procedurą przewidzianą w art. 48 ust. 1 rozporządzenia nr 1069/2009, a mianowicie materiały kategorii 1 i 2 oraz niektóre produkty pochodne powstałe z tych materiałów, z wyłączeniem produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego kategorii 3, które nadal podlegają rozporządzeniu nr 1013/2006.

61 Oprócz rozważań przedstawionych w pkt 43, 53 i 55 niniejszego wyroku dotyczących wspomnianego art. 48, należy podkreślić, że taka wykładnia nie uwzględniałaby również systematyki rozporządzenia nr 1069/2009, które ustanawia przepisy proporcjonalne do zagrożenia związanego z przewozem różnych kategorii produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego, i prowadziłaby, jak zauważył rzecznik generalny w pkt 66 i 67 opinii, do paradoksalnego rezultatu. Taka wykładnia prowadziłaby bowiem do stosowania do przewozu między dwoma państwami członkowskimi produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego kategorii 3, które są najmniej niebezpieczne, wymogów rozporządzenia nr 1013/2006, które są bardziej rygorystyczne niż te mające zastosowanie, zgodnie z art. 48 ust. 1 rozporządzenia nr 1069/2009, do wysyłki z jednego państwa członkowskiego do drugiego innych produktów ubocznych kategorii 1 i 2. Tym samym przemieszczanie między dwoma państwami członkowskimi produktów ubocznych kategorii 3 podlegałoby przepisom równie surowym, jak przepisy mające zastosowanie, na podstawie art. 48 ust. 6 tego ostatniego rozporządzenia, do przemieszczania materiałów kategorii 1 i 2, które zostały zmieszane z odpadami uznanymi za niebezpieczne w decyzji 2000/532 lub które zostały zanieczyszczone takimi odpadami.

62 Mając na względzie całość powyższych rozważań, na zadane pytania trzeba odpowiedzieć, że art. 1 ust. 3 lit. d) rozporządzenia nr 1013/2006 należy interpretować w ten sposób, że przemieszczanie produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego objęte rozporządzeniem nr 1069/2009 jest wyłączone z zakresu stosowania rozporządzenia nr 1013/2006, poza przypadkami, w których rozporządzenie nr 1069/2009 wyraźnie przewiduje stosowanie rozporządzenia nr 1013/2006.

W przedmiocie kosztów

63 Dla stron w postępowaniu głównym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed sądem odsyłającym, do niego zatem należy rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż koszty stron w postępowaniu głównym, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (piąta izba) orzeka, co następuje:

Artykuł 1 ust. 3 lit. d) rozporządzenia (WE) nr 1013/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 14 czerwca 2006 r. w sprawie przemieszczania odpadów należy interpretować w ten sposób, że przemieszczanie produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego objętych zakresem rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1069/2009 z dnia 21 października 2009 r. określającego przepisy sanitarne dotyczące produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego nieprzeznaczonych do spożycia przez ludzi i uchylającego rozporządzenie (WE)

nr 1774/2002 (rozporządzenia o produktach ubocznych pochodzenia zwierzęcego) jest wyłączone z zakresu stosowania rozporządzenia nr 1013/2006, poza przypadkami, w których rozporządzenie nr 1069/2009 wyraźnie przewiduje stosowanie rozporządzenia nr 1013/2006.

Podpisy